

Előfizetési feltételek:

Képes évről . . . 6 fl. —
Fél évről . . . 3 fl. —
Egy évről . . . 1 fl. 60 kr.

Külföldi levelet csupán a kiadó hivatalánál B.-Gyarmaton.

nap- és hetilapok részére a a nyitólapon való közlés minden költségek a szerkesztő részére kifizetendő.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ

politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Hirdetések díja:

Öt soros hirdetés . . . 10 k.
Hírlap minden kiadásánál . . . 20 k.
Nyitólapon . . . 30 k.

Hirdetéseket felvenni a kiadó, Nagybányán és többi városi hirdetői helyeken kell.

Értesítési pénzek, reklámok és hirdetések a kiadóhoz kell küldeni.

Nógrádmegye orvosi testületéhez.

A társadalom minden nagyobb fontosságú intézménye, melynek létjoga a törvényen, nélkülözhetlensége az emberi természet és a társadalmi élet követelményeinek alapján; oly testület alakul, mely a közjó munkálatában, a rossz orvoslásban, egyetemlegességet vállal, — ez által saját reputációjára tekintélyt szerezni íparkodik. Egyedül az orvosi kar az, melynek egyes tagjait a társulás meleg szelleme nem hatotta át annyira, hogy bizonyos területen testületi alakulva nemcsak saját tekintélyt igyekeztek fenntartani, hanem testületi működését is oda irányozza, hogy az a közönségre is jótékonyan hasson vissza.

Mert a mit a középkor híres a lernó orvosi egyetemének bölcsességéből egy latin emlevers megőrzött az utókorunk: „contra vim mortis non est medicamen in hortis” — a mily egyszerű és való, egy igaz, de egy oldalúságban félremagyarázva, a „mily sokat ártott az orvosi tudomány tekintélyének, ép oly károsan hatott az emberiségre oly sok időjének egészségügyi viszonyaira.

És félszegül felfogva máig is jobban uralja népünk közgondolkodását, mint a talpraesott és gyakorlati követésre eléggé nem ajánlható magyar közmondás, melyet már három évtized előtt rebusz alakjában is közli Ferenczy Jakab érdemes irodalomtörténete: „halál ellen nincs orvososság, de igenis betegség ellen”.

Fitymálja bár a felületes tudatlanság, a hatalmára nézve mindenestre korlátozott orvosi tudomány erejét, azt a közegészségügyi statisztika megdöbbentően szembe mutatja ki, mennyit tesz az emberi halandóság korlátozására a gyors orvosi segély, és mi est az országok lakossága számára ez különbözi, a jó egészségügyi szervezkedés, hol a törvényből átmegy a végrehajtásba, a papír paragrafusainak írott malasztos állapotából az életbe.

Tudósok, kik éltek javát a népesség viszonyai tanulmányozására szenteltek, tanúsítják, hány emberélet ment veszendőbe az egészségügyi állapotok elhanyagolása miatt? Egy állam mennyi lakóját ragadta el kezében elhanyagolt kór, melyet megromlott a kuruzsálás és nem vett idején gondjai alá a szakavatott orvosi ápolás.

Ússze föl bárki is dr. Vaszilovszky Károly akadémiai tanulmányát Magyarország egészségügyi állapotairól meg fog győződni a felől, hogy Magyarország lakos száma ma legfeljebb egy millióval több, ha az o-

gészségügyi szervezős Mária Terézia idején, Van Switen által lelkesen felkaroltatik, tovább fejlesztetik és a magyar faj, mely parányi számát búsán keserű, töltlen panasz helyett, komoly munkához lát, a nemzetet oly sűrűn dezmáló halálozásnak a lehetőség határai közt való meggyálítására.

És hogy a közhasználat dívó politikai nyelvére fordítsuk a dolgot, bizonyára nemzeti politikánk egyik főkövetelménye, hogy a koramulandóság elől minél nagyobb számban tartassék meg a nemzet, megmentessék minden menthető élet és kinyújtassék az emberi életkor legtávolibb határáig.

Nemzeti politikánk e kívánalmának és a tudományosság színvonalának magaslatára emelkedve, alkotta meg elvégre valahára törvényhozássunk az egészségügyi törvényt. De e törvény csak úgy válhatik üdvössé, ha intenciói megvalósulnak, ha határozati végrehajtásnak az egészségügyi szervezet közeget és maga a nép által.

Igaz hogy az orvos tudománya, készsége, buzgótsága egy magában nem elég a közegészségügyi törvény célzatsainak megvalósítására.

Mit ér a kész orvosi segély, ha a nép nem veszi igénybe?

Még a nép az orvosi segéllyel szemben a török fátum hitét vallja s hiszemben él: „vagy meghal a beteg, s akkor az orvos sem segít, vagy nem hal meg s akkor felesleges költség”, addig az egészségügyi új szervezetnek nem valljuk sok hasznát.

Az orvos nem lehet a nép rendőre az egészségügyi törvény végrehajtásában. Nem kutathatja végig a falvak minden viaskóját, nem hajtja házá a munkára erőszakolt betegeket nem exekválhatja személyesen az általa kiadott egészségügyi általános, és specielis gyógyrendeleteket.

A nép gondolkodását kell megnyerni a gondolkodásnak, hogy az orvosban maga és családja legnagyobb jótevőjét keresse föl, a üdvözölje. És e teendő első sorban a lelkesek és közéleti tanítók feladata.

Addiglan pedig, míg a nép önként hódolna az egészségügyi törvénynek, megértendő üdvös célzatát, a közéleti előjárók dolga kellő szigorral lépni fel mindazok irányában, kik betegek kellő időben való gyógykezelétesre, házaik, gazdaságuknak az egészségügyre kéntelen állapotban való tartása körül kötelemeket elmulasztják.

Kik a nép között élnek, naponként érintkeznek vele, legjobban ismerik viszonyait, hiányait, lehathat-

konyabban működhetnek közre tévedési helyrehozásában, balazokasai javításában, téves gondolkodása helyes irányba terelésében.

Valóban áldásos munkakör, hálás tén. Üdvösebb nemzeti politika annál, melyet választások idején azoktól elkövetni népünk soraiban a czigéres pártpolitika, az az itató hazafiság a részegedő nemzetiség gyarapítására.

Tagadhatlan tehát, hogy az orvosi működés sikerét a műveltebb osztály azon része, mely a néppel közvetlen érintkezésben áll, — üdvösen mozditja elő.

Hanem ki fogja ellenőrizni az egyes orvosok hanyagságát, mely sok esetben a lelketlenséggel határoson nyilatkozik, kivált oly vidékeken, hol minden verseny nélkül egyedül működnek, kifogja szemmel tartani azt, hogy az orvos egyedül csak által is kötelezett hivatásának élve, — állását és idejét nem fogja oly geschäftes üzelmekké változtatni, melyek ömaga iránt ellenszenvet, és visszahatást, fognak szerezni, s azon karnak, melynek hivatása oly magasra, tekintélytőlásak alá?

Van tehát alapja felázólásunknak, s igen örülnénk, ha a tekintélyesebb orvosok megbeszélnek e kérdést, s elhatároznák a „nógrádmegyei orvosi testület” megalapítását.

A ki kezdeményezője lesz az intézménynek, azé lesz ama hervadhatlan koszorú, mely nem a sir, de az élet virágáiból készül.

Az európai hatalmak hadereje.

Oroszország szárazföldi hadereje hadilábon keresztszámban 1.400.000 főre emelhető, melyből 900.000 ember a hadsereg, a többi a miliciára és az irreguláris csapatokra esik. Ebből gyalogság körülbelül 1.200.000, lovaság a doni kozákokkal együtt 80—90.000, s a tüzérség, mely 220 ágyúval rendelkezik s a műszaki csapatokra együtt valami 80—100 ezer ember eshetik. A hajóhad a legfontosabb hiteles adatok szerint, 17 páncélos hajót s 11 monitorral együtt 174 ágyúval, s 90.000 tonna-tartalommal.

Németország szárazföldi hadserege hadilábon 1.700.000 főre rög, melyből gyalogság 947.000 lovaság 110.000 tüzérség s műszaki csapat 150.000 ember. A Landwehr erejét 3—400.000-re téve aligha csatlódnak s ezzel együtt 1.600.000 volna az összes létszám, körülbelül 2000 ágyúval. A hajóhad jelentéktelen: 5 páncélos hajó, 3 monitor 10 corvette s 18 ágyúszásd alig 70—100 ágyúval s csekély tonna-tartalommal.

Anglia rendes szárazföldi hadereje a keletindiai csapatokkal együtt 200.000 főre megy, a milícia és önkéntesség s számot majdnem 400.000-re emeli, melyből alig 15—20.000 lovaság s 25—30.000-nél nem több a tüzérség, 5—600 ágyúval. De hajóhada egrnaga felülmúlja Európa összes hajóhadát. Áll 54 elsőrendű páncélos hajóval

s 307 páncéltalan gőzhajóval s 55 vitorlós hajóval, együttvére több 600.000 tonna-tartalommal; 3500 ágyúval s 60.000 tengerész-katonával NB. ezek még 1873-iki adatok s azóta jelentékeny a szaporodás.)

Franziszország 1.475.000 főnyi rendes haderét majdnem egyenlő (1.200.000) honvédel (territoriális hadsereg) számít. Csak a rendes haderőt tekintve, ebből egy millió a gyalogság, 150.000 lovaság, ugyancsak egy tüzérség és a műszaki csapat, a többi Algír-ra esik. Hajóhada 26 páncélos s 78 páncéltalan gőzhajóval s 26.000 tengerésszel 250.000 tonna-tartalommal.

Olaszország 800.000 embert számít hadseregében; ebből 500.000 gyalogos, 80.000 tüzér és műszaki, a többi a karabélyosokra és a miliciára esik. Hajóhada 21 páncélos s 83 közönséges gőzhajóval áll 660 ágyúval, jelentékeny tonna-tartalommal és 17.000 tengerésszel.

Törökország 400.000 főnyi rendes erőt állíthat ki, ha minden segédcsapat felhasználja védszervezetét gyorsítva, 200.000 számat vezethet hadba, körülbelül 600 ágyúval 30—40.000 lovasággal. Hajóhada 19 páncélos hajót számít és 81 fahajót 600 ágyúval, 22.000 tengerésszel.

Monarchiánk végre 800.000 rendes katonát, 400.000 honvédel számít, melyből a gyalogságra körülbelül 900.000 esik, s a többi a lovaság és tüzér s műszaki csapatok közt körülbelül két egyenlő részben oszlik meg. Agyniánk száma jelenleg 1356. Hajóhadának áll 11 páncélos s 25 közönséges hajóval 94 ezer tonna-tartalommal s 300 ágyúval.

Az itt elősorolt hét nagyhatalom tehát rendes hadseregének összes hadi létszámmal 5.600.000 főnyi szárazföldi haderőt képvisel, s bír összesen 776 hadihajót 6014 ágyúval. Ha az összes szárazföldi és tengeri haderónak 10%-ját harcra lehetne számítani, az az egész tennaradandó 5.040.000-nyi szárazföldi 700 hajóval 6000 ágyúval 110 tengeri haderő egy harmadrészt területi és illetőleg kikötői munkákra látjuk, valóssággal harcra ribetű haderőként felmarad 3.360.000 főnyi szárazföldi sereg 470 hadihajó 3650 ágyúval. Egy háború monarchiák és Oroszország között, ami részünkben a fentebbi levonásokkal, és a magyar honvédség (200.000) beszámítássalva 600.000 embert, 17 hadihajót 120 ágyúval találunk a harcra, melyhez Törökország erejét szintén a fenti levonásokkal, 940.000 szárazföldi katonasággal és 60, összesen 800 ágyúval hadihajóval hozzáadva, a két állam hadi ereje 840.000 emberből 77 hadihajón 433 ágyúval állana. Ha Angliát is a szövetséghez számításra, és még 100.000 embert 248 hajót 2100 ágyúval állítana ki s így 960.000 főre 325 hajóra (2520 ágyúval) emelné a szövetséges haderőt. Ezzel szemben állna 540.000 emberrel, 24 hajóval s e mellett 100 ágyúval Oroszország, mely a szárazföldi haderőt a 69.000-nyi szerbvel, ugyan anyi oláhval, 25.000 montenegróval s 50.000 görögvel a legjobban esetben sem növelhetné 785 esernél többre.

Végül végre a legvégső esetet, azt t. i. hogy is Németország Oroszországgal indul s ennek 735.000 emberével hozzácsatolja a maga haderejét, mely a levonások levonása után 700.000 ember, 24 hajót (60 ágyúval) tenne: a két szövetséges haderő 1.515.000 emberből 43 hajóval (16 ágyúval) állna, mely Oroszország idecsatlakozásának nem képeit esetében még 360.000 emberrel, 34.340 ágyúval bajóval összesen 1.875.000

emberre s 32 (500 Ágrys) hajóra szaporodhatnak. De ez esetben Franciaország viszont az angol-ostorok magyar török hadseregét szaporitand fel a maga 840,000 emberével, 60 hajójával s ezeknek levő 600 Ágyújával (annyi maradna a mindenhon alkalmasított lovasságok után) összesen 1.800,000 emberre, s 385 hajóra 3180 hajóágyúval.

Tobát: Egy millió nyolczszázharmincz; 385 hajó háromszázharmincz Ágrys tengeri hajóval lennének: egy millió nyolczszázharmincz ötszáz ember 32, hajó ötven Ágrys hajó ellenében.

Egyenlőre vérekennek, ha mind együtt lennének. (B. Gy. K.)

B-Gyarmat 1877 apr. 28.

Többes volt már alkalmasok sajnosan constataálni a lapok hasábjain, azon körülmenyt, hogy városunk — mint magukat nevezik — polgáraitnak (és az iparosait) nagyrésze idegenkedik a községtől, kerüli az egyeteket s irtózik minden testület s minden oly egyesülettől, melynek első életfokozata férnia, vállvetett közreműködés mellett némi anyagi áldozattal járulni a költségkehez.

Nem csatlakoznak azonnal a terjedő lethargia okait vizsgálva. Meglátnak azok vitatva számtalanszor. S legyen a szomorú körülmény oka bármi, városunk polgárai részéről a részvétlenkedés következményeiben mindennél egyaránt tapasztalható.

Vagyok például a tisztító egyület, vesztünk tagjainak során egy futó tekintetet, s kiknek nevét látjuk ott nem tudjuk ki? az iparosokéit. Egyület, mely a polgárok vagyona s élete megmentésére s mindennél a polgárok kezdeményezése folytán alakult azok együttes összműködésével virágzik, a mi polgáraink részvétlensége miatt, már régem jobbra szorított volt.

Nem tagadjuk, tisztulónak lenni, áldozattal jár. Némi anyagi áldozat mellett, ott van a gyakorlat, az örségi szolgálat és a beosztás az azon szolgálat, melyet minden részben osztán, a tisztulónak erejétől kitöltőleg mentőleg való közreműködésével kell kiváltania.

S ha tisztulónak lenni, áldozattal jár; elismerés kell lenni az irántuk s köztársasági nagyobb elismeréssel az egyület azon tagjai iránt, kik polgárok, azaz iparosok, kik szaktítottak a részvétlenségi tradícióval, kik nem kimélnak munkát, fáradságot és kiadást, hogy közreműködésükkel az azon nemesei magvalósításában, melyet a jótékony célú egyület töltött ki szájára. S ha ott látnak

az együletben iparosaink közül néhányat, Balla, Bedrus, Filler, Flugi, Guttman, Házna, Háthegy, Herbecsok, Jaros, Iráides, Nagy Gábor, Róth és Sáscai urakat, akkor csupán a méltányosság adjaát rájuk is, midőn az elismerés kifejezése mellett, őket a közönség pártfogásába ajánljuk. Nem célunk, nekik — mert tisztulók — híveket toborozni, de ajánljuk őket, mint iparkodó, értelmes iparosokat a közönségnek, kik annak elismerését annál is inkább megérdemlik, mert mindnyájunkért áldoznak s fáradoznak.

És a részvétlenség eredmények, van még városunkban egy másik még szomorúbb képet mutató oldala is. Mert míg iparosaink közül, a tisztulók együletben szórnyosan látnak tagokat, addig földmivelőink részéről az indolencia superlativumával találkoznak. Földmivelőink mindenteljesen jogaik képielt megtagadása, mellőztetéseik stb. fölött siránkoznak; de ott hol kötelességek, vagy azok teljesítéséről van szó, azt mindannyiszor nagylelkűen visszautasítják. A b-gyarmati önk. tisztulók egyület egy tagot sem számol a földmivelő osztályból. Mindenesetre jellemző s nehéz elhatározni, vajjon bosszant vagy szánalomra méltó momentum-e?*)

Levelezés.

Kálán 1877. April 25.

T. Sz. úr. E napokban érkezett kezeimbbe Wladár János nógrádmegyei ev. főesperes úr által a nógrádmegyei közigazgatási bizottságnak 214 sz. külső becsatolt rendele. E rendelet szerint a lelkészek oly vádai illetetnek, mintha ők a fenálló ministeri intézményellenére az általunk kiáltandó családi értesítőkre a felektől felesleges bélyegeket követeléseink s egyáltalán odantartatnák, hogy a családi értesítő bármily számú család is legyen azon kiírva, egyezőt 50 kros bélyeggel lássák el, így vérvén a tisztelt közigazgatási bizottság a híveket a „zaklatástól“ megóvni.

Szerény megjegyzésem erre nézve az, hogy a lelkészek között nem találkozik egy sem, aki a híveket felesleges bélyegek kö-

*) Késztől azt hiszem, hogy földmivelők részvétlenségének egyik oka, hogy a lelkészek költéséig tájékozva, az együletbe való belépéshez kvalifikációja s a tagok kötelessége iránt. Tájközelben ide írtak a következőket: „Egyület tagja lehet, minden 30 évet betöltött s fedhetlen jellemű család főtagjának helyben lakos. Kötelessége a minden 3 héten tartandó üléseken a keresetét tartandó gyakorlaton megjelenni. Az együletnek költéséig az egyület elöljárói, csakúgy a szegény részletek felátása mellett. Szek.

vetelés által zaklatni kívánna ellenben önmaguknak a népek rongált anyagi helyzetét, nyomorát s tudván, hogy alig van minden napi kenyere, mindannyiszor sajnálkozik feleltet, a hányasor a törvény szerint sok bélyegyet kell a családi értesítőre követeltet. Tudjuk azt mi lelkészek, hogy nemely családi értesítő, például, a hadkötelezettség alóli felmentés ügyében, egészen béklyogmentesek; hogy másokra ismét, például, melyek a honvédelmi ministeriumhoz kivételes nőstülési engedélyért benyújtott folyamodáshoz csatoltatnak, csak 50 kros bélyeg ragasztandó; — de tudjuk azt is, pedig sajnosan saját tapasztalásunkból, hogy 50 krossal ellátott családi értesítő a telekkönyvi hivatalban megtelestetnek. Ily czim alatt bélyegcsontkítás miatt én is szerencsés voltam 10 ftt 30 krajár fizetési meghagyást kapni, mely ország egy ministeri rendelet folytán azon indoklással, hogy a bélyegre nézve általános tájékoztatásnak uralkodott, hivatalból kiürültetett s elengedtetett ugyan, de tudommal fenálló törvény meg nem semmisített.

Ezekből kifolyólag kérjük mi lelkészek a tisztelt megyei közigazgatási bizottságot, mellőztetések ez ügyet még egyszer tárgyalni s mi a nép érdekében a legnagyobb hályval fogadjuk, ha bennünket szigorúan utasítanak mellőztetnek, hogy semmi nemű családi értesítőre 50 kros bélyeggel nagyobbra ne ragasszunk s ilyen eljárásunkért a felelősséget magára vállalja.

Bartholomaeides Gyula, kálánvárából ev. lelkész.

Községi élet.

Bánk, április 24.

T. sz. úr! A b-gyarmati — váci ország uton utazók érdekében írom e sorokat. — Megjegyzendő, hogy azt, amit írok, saját tapasztalásomból merítem.

Nevessz országutnak a Rosenbach féle puszta melletti része az időseiről az utasokra nézve igen kellemetlen, veszélyes és botrányos helyzetbe jutott, úgy hogy az utazók közöttnek, ha egyszer, különösen éjjel, tapasztalja az ilyen előfordulható kellemetlenséget és veszélyt, kétségkívül elcsik a kedve a különben is kellemetlen homokos kocsi utazástól.

Az országúti hid t. i. mely a nevessz pusztaól néhány lépésnyi távolságban van, czélszerűleg és szükségképp ugyan, de nem a kellő módon és alkalmas időben leromboltatott, az utközlekedésben kettő hasított, úgy hogy az arra utazó közönség a hid

mellett elterjedő gúdrós, lejűs és csúcs időben térdig érő sárral telt pocolyos keréssal áthaladni kényserítették. — Az ebből származó kellémtelenség, sőt veszély magától értetődik.

Miféle és egyben nyilvános uton felhalmozunk, nem azért szólunk fel, mintha nem volnánk meggyőződve arról, hogy az illető elöljáró hivatal az utakat hivatászerű figyelemmel kísérve, a hidak kijavításáról vagy felépítéséről, gondoskodik; csupán az egybeni intézkedés gyakorlatlan módja ellen van némi felzúgásunk megjegyzésnek.

A kérdéses hid oly nagy, hogy a javítási idő alatt fele bálna az utazók rendelkezéseire hagyhatott volna addig, míg a másik fele elkészülne; a hid kijavítása alig volt oly sürős, hogy a építészeti hivatal be nem várhatta volna a talán kedvezőbb időjárást.

Ha sürgős volt, akkor miért nem seregelt a hid gyors javítását, miért nem folytatja a megkezdett munkát? Vagy legalább miért nem menti meg az utazó közönséget azon nagy és mély gúdróktól, melyek a hid melletti kihalott részen, különösen sötét éjjel kellemetlenséggel, sőt veszéllyel fenyegetnek?

E veszélyes állapot bebizonyítására elég legyen annyit mondanom, hogy f. h. 19. este felé B-Gyarmatról baka utastomban az irtóztató helyre jutván, itt kellett esti 12 óráról reggel 3 óráig töltenem az esőt; hi de veszélyes éjszakát. — Egyik lelkész t. i. oly gúdróba sodortatott, hogy az csak rendkívüli testőré kifejezése mellett, és csak is a pusztaól hívott segély következtében sikerült megmenteni. Elképzelhető mirárhát e helyen azokra, a kik éjjel, esős időben terhes kocsiával utaznak erre keresztül?

Jó közlekedésünk érdekében és ügyet lelkismeretesen ajánljuk az illető építészeti hivatal figyelmébe.

A mult heti fagy vidékünket is érte. Az időjárás folyását a szokott áprilisi tánczot járja, változó, jellem nélkül, hideg. A gyümölcsfák és korai szőlők szenvedtek. Vetésekre semmi panasz, ha csapások nem érik.

A háborús hírek nálunk is isgálgatásban tartják a népet. — A böles gondviselés legyen velünk!

Vilás Lajos, lelkész.

Hogy mennyire rossz lábon áll némely község erkölcsi és anyagi állapota, az illető előjárók vétkes könnyelműsége; és nemcsak az ültetésen folytan, nem csak érdektelen Nemű közönség példaként: a

TÁRSZÁK. AZ EVŐMŰVÉSZ.

Írta Börne Lajos.

Ferd. Laby Szász. (Folytatás.)

Azon elődöt, hogy a művészetek monarchiai államokban nagyobb buzditásra lelnek, mint a köztársaságokban, azon mák elődötletet szűl, hogy a legtöbb művészi arisztokrácia-érdeklődés bir. Ha ezekhez még bizonyíték arra, hogy a nézet hamis, azt a mi evőművésztünk nyújtja. Rokonozva a szabadság és egyenlőség iránt oly erős volt, hogy őt az előny, melynek élvezésében a néket látta, kiket asztal mellett az urak mellőzöttségével előre szolgáltak ki, a legnagyobb dühbe hozta, és nem csak fecsegett a szabadságról, mint a német liberálisok, hanem harcolt is érte, a mennyiben minden pénzért, ki el akart mellette menni, hogy a tálat egy hügynek szűjtse, kabát ujjánál fogva vízszintre és az emberi jogok tiszteletére tanított. Művésztünk szabadság-szeretői leginkább a pénzértékekért; mert a vendéglős minden legkisebb elhanyagolást, mit azok a vendégekkel szemben tanúsítottak, szigorúan megfenyít, az evőművészt oly szarnokként ellenében úgy kúndott, hogy a pénzértékek folytonosan kiátkozott és integott, ne hanyagolják el őt s gondolójának rá.

Főszékének az evő-csofosolának s a vendéglősöknek öröme; s darva székséget olasz módon elégitik ki. Művésztünk szegő

nyilvánítá kicsinylést ezek ellenében, midőn egy főszékkel sem időzött soká, hanem egyiktől a másikhoz szerte, a kísértet az u. n. mellékletek.) közé vegyült, hol mint az gyakran megesik — nagyobb képzettségűt talált, mint az uraságnál. Egy heringet, mely még nagyon félénk volt, s melyen a szavardás, mely ily sok vendég előtt való megjelenésekor rajta erőt vett, — látnot felidőlt és oly bizalmasan társalgott azszal, hogy az vele egy test és egy léleké vált. Az asztaltársnak perze morogtak az ő. n. illem s mellőzése ellen, hanem a mi művésztünk csak nevetett és egy oestrák grófiót kérdez, vajjon nem volt-e egykor a legöregebb hering is új? Jelen tulajdonok nemestnek, nem évek — teré bossz.

Tuttit ugyan művésztünk szintén evett, magát más művészekől megkülönböztetve, kik ebben nevetésgesen előkelő tartózkodást szoktak tanúsítani; mindamellett legtöbb erejét természetesen sokokra tartotta fenn. Ha egy szűket után, magát kadenciákban, miket rendszeren hosszú lelkész trilláként egy nagy tál almakompot zárt be, szabad phantasiájának átengedte, a leghidegebb ember is csodálattal ragadtatott volna. Az idő, mely a tányrváltás és az edények fel és lefordítás közben kárbamegy, miként használható fel, művésztünk megmutatta, valamennyi asztaltársat megszégyenítve.

*) Összintén megvallom, hogy annyira sem vagyok jártas a gastronomia elméletében, miszerint a „Béla“nak itten megfőlt magyar művészt ismerem. — Fordító.

Nem tudom találó hasonlat-e, ha mondom: tézsaneműk az asztali symphoniák adagjai; de találak vagy nem, művésztünk ebben utólagos volt. Miből az édes tál a terem-ajtó küszöbén megjelent, egészen kis szemeket csinált, hogy láterejét megnagyobbsítsa. Ez optikai műtétet nem Halfer physiologiájából tanulta, hanem több európai udvarnál, hol a fejedelmek szemeket és füleket egész egy kis résig elszájk, vagy — a mi a számításban egyre megy ki — hol ezek csak néhány udvaronczot látnak s hallgatnak meg, hogy tisztábban kivehessek, mire van szükség a népek s mit kíván az. Tobát ily udvari szemeket csinált. Mig a tál hozzá jött, hangosan és sokat beszélt, mint aszonnyok a szivarban, hogy aggályát elcsúszta. Látható erőlködéssel nevetett. Végre hozzá ért az, s keble szabaddá lett. Vágott magának egy közpénysárga darabot, mit mielőtt a tálból kivett volna, előbb abban néhányzor megforgatott, állítólag, hogy minden oldalról megismerje, valóban pedig hogy azt mártással jól átitassa. Aztán egészen átlátta, s ha a mártalék moritására meg valami s olid a kanálba maradt, az nehezen volt nélkülözhető.

Perze ilyenkor mindig eszébe jött, hogy a jelenlévő angolok zokon vehetnek ragazkodást a kontinentális szystemához, és hogy ezeket elámtas, addig öntött mártalékot tányójára, míg többé semmi földet sem lehetett látni. De ez még sem mindig sikerült neki, s gyakran mandala és rozínából egy Ararathegy emelkedett az

szőn felett. A tántásáthek véres kőben, melász s magabambélydi volt és nem ritkán lehetett látni, hogy fájón moolygott. Ha a pudding — adag első harmadát elküldte (mert minden nemű ételadagjait három részre osztja, a tányérök kisebbek lévén, nem hogy az egész adagot egyszerre magokba foglalták volna), akkor másodszor hozták magához a tálat, a mi épen nem volt különbe dolog. Harmadszor azonban csellót és csellótöltött a pénzérték, hogy csak kevés mártalékot árak. Ha azonban magához edesgette őt, kinetvé s a többiben is hozzá nyult.

Csak német philisterekől telik ki, hogy a nagy emberi csodálják a nélkül, hogy szeretnek. Hogy a nagy emberek mindig jók is, művésztünk több szép vonással bizonyítja be. Soha sem utasított vízre kértet fölhatlenni, ha nem tekinthető azt, legalább reményi nyújtott. Ha a pénzérték egy tálat vitt előbe, melyet nagy elfoglaltsága miatt vízre kellett utasítani, így szót most nem, hanem kézzel barátom! Egy megható vonás az a szelid mivénak volt a következő: egy abakul a pecsenye és csomago között még egyszer levest hoztak elébe, mert a pénzérték őt hálról egy vendéggel szavarta össze, ki őt az imént lépett a terembe és az asztalhoz állt. A mi nemű művésztünk bír nagylelkűséggel a levest megenyi, mintha az neki lett volna szűve, csak hogy a pénzérték a megkegyelmitetől s a vendéglős szeme-bányságtól megkímélje. Minden dologban kitűnő volt. Így nem osztá a legtöbb vendég illetetlenségét, kik a nagy rákokat kiválogatva

Előleges jelentés.

Alulírottak, kinek készítményei a fényképezet terén már évek óta az egész országban előnyösen ismeretesek, van szerencséje a t. cz. közönséggel tudatni, hogy jelenlegi, az évenként megjelenő „Magyar hölgykoszorú album” érdekében történő körútjában Balassa-Gyarmatra is rövid idő múlva el fog jönni, és itt egy e célra felállítandó műterembe rövid ideig fényképezeti főtárgyteleket fog eszközölni, melyek után a képek az alulírottak budapesti műtermében (Erzsébetter 9. sz. a.) művésziesen elkészíttetni, s a megrendelő közönségnek a leggyorsabban kézbesíttetni fognak.

Általános érdeket s különös figyelmet érdemelnék vízfestéki és olajszínezési fényképei, melyek kívánatra életnagyságban is elkészíthetnek. Különösen pedig vízfestéki fényképei azok, melyek ritka és feletté művészi kivitelökre nézve valóban európai hírnévre vergődtek.

Ilyféle művészi tőkéllyel készült fényképeknek, különösen magyar női szépségeknek gyűjteménye B.-Gyarmaton is, annak idején közszemlére ki lesznek állítva.

Gyermekek, korukra való tekintet nélkül (még a legnagyobbaknak is) a legfőbbkétesebben vétetnek le.

Budapestben, április hóban.
Mély tisztelettel

Schrecker L. Fia,

magyar királyi, württembergi kir., belga és németalföldi királyi udvari fényképész, a k. németalföldi inzeimb. tölgykoros rendének lovagja, a cs. kir. ausztr. a k. porosz, a k. szász, a kir. württembergi, és horvát-szláv coburg-gothai művészeti és aranyérmek tulajdonosa.

(3-5)

Levélbeli megrendelések pontos eszközlése.
Gyönyörű és szép női ruhakelmék a legújabb világmódi barmulatos olasz HAMBURGER ADOLF divat-raktárból Budapest levélbeszélgetés és minták ingyen és bérmentve.

HASZONBÉRLET.

Hontmegyében Felső-Túrón, 30 percnyire a megye székvárosától egy, lakházzal, s esetleg fundus-instructussal ellátott, jöminőségű, 360 hold területű tagosított birtok f. évi november 1-től 3 évre haszonbérbe kiadandó. Részletesen értekezhetni személyesen vagy levél útján.

Pongrácz Lajosnál,
Ipolytájon.

(3-1)

BÉRLETI HIRDETMEY.

B.-Gyarmatban háromnegyed óra távolságra fekvő Bakó pusztán egy 150 kataszt. holdas birtok, hozzá tartozó lakház, nagy gyümölcsös kert, gazdasági épületekkel, malommal, s hozzá tartozó lakház, kert s réttel 1877. évi november 1-étől haszonbérbe adandó. A feltételek alulírottak B.-Gyarmatban megtekinthetők.
(1-1) Dubraviczky Gábor.

Az Első magyar gyapjmosó s bizományi részvénytársulat

Budapestben

a következő gyapjmosás idényének alkalmából, tisztelettel felhívja a t. cz. gyapjtermelők és kereskedőket, hogy izz, hát, timár, bér- és bárány-gyapjukat gyársszerű mosás és bizományi eladás végett beküldeni szíveskedjenek.

A hozzánk beküldött gyapjukra kívánatra az árték 1/2 % álg. olosó kamat mellett előlegeket adunk. Az eladás bel- és külföldi gyárosoknak lehető legmagasabb árak és készpénzi fizetés mellett történik.

A gyár minden beküldött bármely mennyiségű gyapju mosását 4 hét alatt eszközli.

A hozzánk beküldött gyapjunak a pálya-udvarról vagy hajóállomásokról gyárunkba való beszállításáról gondoskodunk. — Az eddigi árjegyzékünkben foglalt díjakat, mint raktár-díjt, biztosítási- és mérleg-díjt, ugyazint a mellék-költségeket a t. cz. megbízók előnyére megszüntettük, és a gyapjut raktár- és biztosítási-díj nélkül helyezzük el.

Árjegyzék: mosásdíj izz-gyapjuért 5 1/4 frt, timár-gyapjuért 6 1/2 frt, hát-gyapjuért 7 1/2 frt 100 kilogrammkin számítva. Eladási árték 1 % esetleg ügynök használatánál 1 1/2 % alkuszdíj is.

Vállalkozunk izz és hátgyapjunak bizományi eladására is, azt raktárdíj felezésével, és kívánatra előleget adunk.

Ez évi programunkat kívánatra bérmentve küldjük.

Mindenmemű tudósításokkal a városban, ország-út 44, Huszárféle házban berendezett irodánkban szívesen szolgálnak.

(Utánnymot nem díjaztatik)

Az igazgatóság.

(3-2)